

NDSM werf (Neveritaweg).

MTV Benelux (Neveriaweg).

Red Bull kantoor (Neveritaweg).

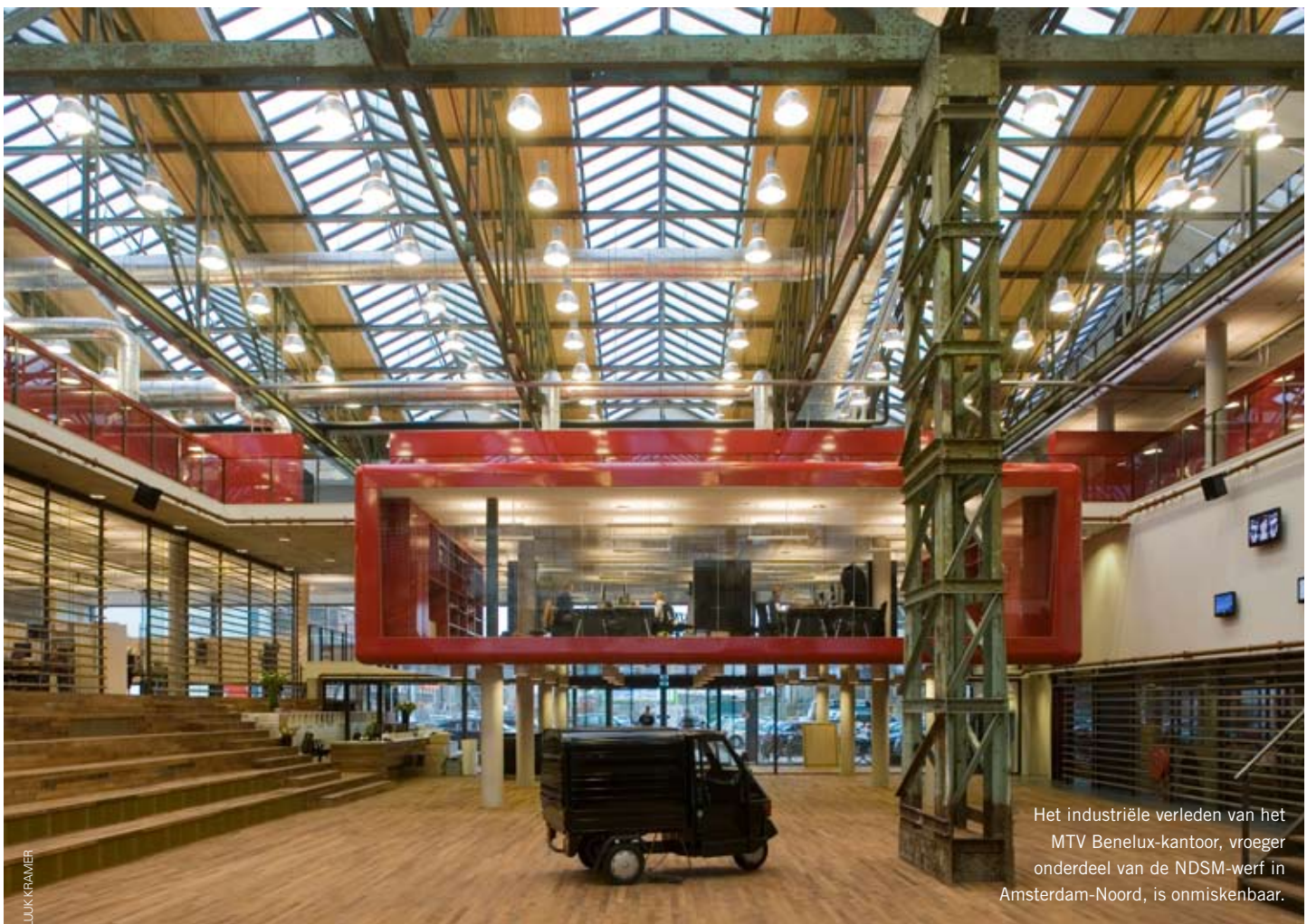
Silo's Zeeburg (IJburglaan).

The Bank (Herengracht).

VAN HET NAARHER GEBRUIK

Het laatste weekend van juni vieren de Bond van Nederlandse Architecten en lokale architectuurcentra traditiegetrouw de Dag van de Architectuur. Dit jaar draait deze om hergebruik. In Amsterdam openen deuren die anders gesloten blijven. Dé kans om te zien wat er terecht kwam van de oude tramremise en de NDSM-werf.

Het industriële verleden van het MTV Benelux-kantoor, vroeger onderdeel van de NDSM-werf in Amsterdam-Noord, is onmiskenbaar.

Tekst Jack Meijers

LUUK KRAMER

Parc Hotel (Linnaeusstraat).

Kaugomballenfabriek (Paul van Vlissingenstraat).

Centrale Markthal (Jan van Galenstraat).

Tramremise (Bellamyplein).

Bankgebouw Duintjer (Vijzelstraat).

DEELNEMENDE GEBOUWEN ZIJN RECENT AAN EEN TWEEDE LEVEN BEGONNEN ÓF DAAR BESTAAN CONCRETE PLANNEN VOOR

Zo bekend als het bankgebouw van K.P.C. de Bazel zijn ze niet allemaal. Het Stadsarchief waarin Claus en Kaan Architecten het 'spekkoekgebouw' van de Nederlandsche Handel-Maatschappij uit 1926 veranderden, heeft sinds 2007 een publieke functie. En dus is De Bazel aan de Vijzelstraat ook op gewone werkdagen te bezoeken. De meeste gebouwen die het Architectuurcentrum Amsterdam (Arcam) voor de Dag van de Architectuur op zondag 27 juni selecteerde, houden hun deuren doorgaans gesloten. Maar net als De Bazel zijn de deelnemers niet zo lang geleden aan een tweede leven begonnen, óf er bestaan daar concrete plannen voor. Van Hot naar Hergebruik heet de Amsterdamse manifestatie. Het is dé kans om eens een kijkje te nemen in panden die na een spectaculaire verbouwing een andere bestemming kregen. Wat gebeurde er bijvoorbeeld met het oude bankgebouw van Berlage en Ouëndag aan het Rembrandtplein? De voormalige kluisruimtes op de eerste kelderverdieping werden verbouwd tot supermarkt. En wat is er geworden van de oude tramremise, De Hallen, aan het Bellamyplein? Ondanks de ambitie van gemeente en projectontwikkelaars liepen alle plannen spaak. Inmiddels is het pand gekraakt en denkt de kraakbeweging mee over herbestemming.

Een nieuwe invulling is er inmiddels wel voor de drie opvallende silo's van de rioolwaterzuivering op Zeeburgereiland. Op 27 juni zullen Arons en Gelauff Architecten en Faro Architecten hun plannen voor het Annie M.G. Schmidthuis hoog in de lucht uit de doeken doen. In 2012 moeten in de silo's onder meer een permanente expositie over het werk van de populaire kinderboekenauteur, een theater, een bioscoop en een restaurant onderdak vinden. Op de nabijgelegen zandvlakte zijn zo'n achttienhonderd woningen, scholen en kinderopvang gepland.

Andere voorbeelden van herbestemming zijn al jaren in

gebruik. Zo veranderde de oude NDSM-werf begin deze eeuw in een culturele broedplaats. Op het voormalige terrein van de Nederlandsche Dok en Scheepsbouw Maatschappij werken inmiddels ongeveer 250 kunstenaars, ontwerpers, architecten en andere creatieve geesten. Nadat de leegstaande gebouwen waren gekraakt, zocht de Stichting Kinetisch Noord naar nieuwe gebruikers. Op hetzelfde terrein restaureerde Max van Aerschot een timmerwerkplaats uit 1935. Inmiddels fungeert die alweer een tijd als hoofdkantoor van MTV Benelux.

Wat alle gebouwen op de Arcam-lijst met elkaar gemeen hebben is een rijke historie en nieuwe gebruikers na een stevige architectonische ingreep. Deskundige gidsen zullen op de plaats van (her)bestemming verleden, heden en toekomst van de panden belichten. Bijvoorbeeld dat van het oude Kraanspoor van Postma uit 1952. Ooit diende de betonnen constructie als steiger waar schepen afmeerden voor onderhoud en afbouw. Architect Trude Hooykaas herinnert zich nog goed wat ze in 1997 dacht toen ze langs de voormalige NDSM-werf fietste. 'Ik zag het gehavende en lege landschap overgaan in het water. Op afstand resten van het scheepsbouwverleden: een immense hal, werkplaatsen, een magnifieke sloopshelling. Met aan de overkant van het water de torenspitsen van het oude Amsterdam. Ik wist zeker: hier, bovenop dit betonnen verleden dat over het water zweeft, hier wil ik bouwen voor mijn bureau.' En dat is gebeurd. Hooykaas veranderde Kraanspoor in een bedrijfsverzamelgebouw. Hoog, overweldigend en pal boven het IJ. ■

Tijdens de manifestatie Van Hot naar Hergebruik, tijdens De Dag van de Architectuur op zondag 27 juni, zijn markante Amsterdamse gebouwen en locaties die een nieuwe bestemming hebben gekregen voor publiek opengesteld. Bussen vervoeren de geïnteresseerden van hot naar her. De locaties met eigen vervoer bezoeken kan ook. De organisatie is in handen van het Architectuurcentrum Amsterdam, Prins Hendrikkade 600, Amsterdam (020) 620 48 78. Kijk voor meer informatie over het programma op www.arcam.nl.